

สรุปสาระสำคัญและความคืบหน้าของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ....

ปัจจุบันพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นกฎหมายหลักในการคุ้มครองเด็ก โดยมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติต่อเด็กเพื่อให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอน และการมีพัฒนาการที่เหมาะสม กำหนดมาตรการป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรม ตกเป็น เครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ด้วยการส่งเสริมความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการคุ้มครองเด็ก โดยเด็กที่จะได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมายดังกล่าว คือเด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ซึ่งบรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน และจากการประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายได้สะท้อนสภาพปัญหาบางประการที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย อาทิ กระบวนการคุ้มครองเด็กยังขาดมาตรการที่ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรม ขาดอัตรากำลังของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองเด็กอย่างทั่วถึง ขาดการมีส่วนร่วมของ ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ตลอดจนภาครัฐทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่นในการร่วมกันแก้ไขปัญหาและสร้างสังคม แวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัยต่อเด็ก บทบัญญัติไม่รองรับกับพัฒนาการของเด็กที่หลากหลายและรวดเร็ว ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมทั้งควรได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิเด็ก

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. .... เพื่อปรับปรุงพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘ และคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้ตรวจพิจารณาเสร็จและส่งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เพื่อเสนอเข้าสู่ การพิจารณาของรัฐสภาต่อไป แต่โดยที่มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล ขณะนี้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงอยู่ ระหว่างการประสานหน่วยงานรับผิดชอบและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณายืนยันการเสนอร่างดังกล่าวเพื่อเข้าสู่ การพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติต่อไป

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. .... ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ขยายขอบเขตการคุ้มครองให้รวมถึงเด็กที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้จะบรรลุนิติภาวะ ด้วยการสมรส

๒. กำหนดรับรองสิทธิพื้นฐานของเด็กในการมีชีวิตรอด สิทธิในการศึกษา และสิทธิอื่นตาม รัฐธรรมนูญ รวมถึงสิทธิได้รับการคุ้มครองจากความรุนแรงทุกรูปแบบ สิทธิได้รับแจ้งและแสดงความคิดเห็น ต่อการกำหนดมาตรการหรือกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อเด็กได้อย่างเสรี รวมไปถึงในชั้นการพิจารณาของศาล เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก

๓. ปรับปรุงองค์กรหรือกลไกในการคุ้มครองเด็ก ประกอบด้วย ผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ซึ่งได้แก่ อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชนและผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีหน้าที่คุ้มครองเด็ก พนักงานคุ้มครองเด็ก ซึ่งต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ผู้ช่วยพนักงานคุ้มครองเด็ก ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หลักในการเข้าช่วยเหลือเด็กที่ต้องได้รับความคุ้มครอง สมัชชาคุ้มครองเด็กในกรุงเทพมหานครและองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะและความเห็นจาก ประชาชนและหน่วยงานในพื้นที่ ทั้งนี้ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้การ คุ้มครองเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

๔. ปรับปรุงมาตรการและกระบวนการคุ้มครองเด็ก โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กร และกลไกต่าง ๆ ในการคุ้มครองเด็กให้ชัดเจนและสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและมาตรฐานสากล กำหนดให้มีฐานข้อมูลกลางด้านการคุ้มครองเด็กของประเทศ กำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนครอบครัวทดแทนในการ อุปการะเลี้ยงดูเด็กทดแทนผู้ปกครอง ทำให้เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงกับครอบครัว ปรับปรุง กระบวนการคุ้มครองเด็กกลุ่มต่าง ๆ ให้ชัดเจน โดยเน้นถึงการจัดทำและปฏิบัติตามแผนบำบัดฟื้นฟูสุขภาพ พัฒนาการและพฤติกรรมของเด็ก เพื่อแก้ไขพฤติกรรมและทำให้เด็กคืนสู่ครอบครัวและสังคมได้

Summary and Progress of the Draft Child Protection Act, B.E. ....

At present, the Child Protection Act, B.E. 2546 (2003) is the principal legislation governing child protection. The Act lays down the steps and procedures for ensuring that children receive proper care, nurturing, and education, and have appropriate development. It also establishes measures to prevent children from being abused, unlawfully exploited, or subjected to unfair discrimination. The Act achieves these goals by promoting cooperation between government and private agencies in child protection. In this regard, children covered by this Act are those under eighteen years of age, excluding persons who have attained majority through marriage.

The Child Protection Act, B.E. 2546 (2003) has been in force for a long time. The evaluation of its outcomes has revealed certain issues affecting its enforcement efficiency. For instance, the child protection process lacks effective and concrete measures empowering officials to properly perform their duties; there is an insufficient number of officers to ensure comprehensive child protection; and there is a lack of participation from families, schools, communities, and both central and local government agencies in addressing problems and creating a suitable and safe environment for children. Furthermore, the Act also does not accommodate the rapid and diverse development of children in line with societal change and should be updated to conform with the Convention on the Rights of the Child and the general comments of the Committee on the Rights of the Child.

Accordingly, the Ministry of Social Development and Human Security has proposed a draft Child Protection Act, B.E. .... to revise the Child Protection Act, B.E. 2546 (2003) to ensure more efficiency. The Council of Ministers approved the draft in principle on 10th June 2025, and the Council of State (Committee No. 9) completed its review and submitted it to the Secretariat of the Cabinet on 30th July 2025 for further submission to Parliament. However, due to a change of government, the Secretariat of the Cabinet is currently coordinating with the responsible and related agencies to confirm the submission of the draft for legislative consideration.

The Draft Child Protection Act, B.E. ...., as reviewed by the Council of State (Committee No. 9), contains the following key provisions:

- 1. Expansion of the scope of protection** to include children under eighteen years of age even if they have attained majority through marriage.
- 2. Recognition of fundamental rights of children**, including the right to survival, the right to education, and other rights under the Constitution; the right to protection from all

forms of violence; and the right to be informed of and to express opinions freely on measures or activities affecting them, including during judicial proceedings concerning child protection.

3. Restructuring organizations and mechanisms for child protection. This includes designating the Director-General of the Department of Children and Youth Affairs and provincial governors as persons responsible for child welfare; requiring that child protection officers must hold a professional social work license under the law on the social work profession; establishing assistant child protection officers as the primary staff for helping children in need of protection; and establishing Child Protection Assemblies in Bangkok and provincial administrative organizations to gather feedback and opinions from the public and local agencies. Local administrative organizations will also play a greater role in ensuring that child protection is both comprehensive and effective.

4. Enhancement of child protection measures and procedures by clearly defining the powers and duties of child protection organizations and mechanisms in accordance with the Convention on the Rights of the Child and international standards. The draft Act mandates the establishment of a national child protection database, the registration of substitute families to provide care similar to a natural family environment, and the clarification of procedures for protecting various groups of children, emphasizing the formulation and implementation of rehabilitation plans for the child's health, development, and behavior. These reforms aim to correct behavioral issues and reintegrate children into their families and society.

สรุปสาระสำคัญและความคืบหน้า ร่างพระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ....

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

- เป็นกฎหมายหลักในการคุ้มครองเด็ก
- กำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติต่อเด็กเพื่อให้เด็กได้รับการอุปการะ เลี้ยงดู การอบรมสั่งสอน และการมีพัฒนาการที่เหมาะสม
- กำหนดมาตรการป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรม ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ด้วยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการคุ้มครองเด็ก
- เด็กที่จะได้รับการคุ้มครอง คือ เด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่า **18** ปี แต่ไม่รวมถึงผู้ซึ่งบรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

สภาพปัญหา

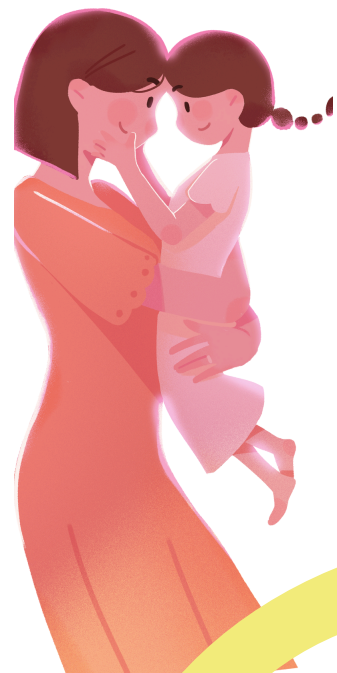
- ขาดมาตรการที่ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม
- ขาดอัตรากำลังของพนักงานเจ้าหน้าที่
- ขาดการมีส่วนร่วมของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ตลอดจนภาครัฐ ทั้งส่วนกลางและท้องถิ่นในการร่วมกันแก้ไขปัญหาและสร้างสังคมแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัยต่อเด็ก
- บทบัญญัติไม่รองรับกับพัฒนาการของเด็กที่หลากหลายและรวดเร็วตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม และควรได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิเด็ก

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ....

- ขยายขอบเขตการคุ้มครองให้รวมถึงเด็กที่อายุต่ำกว่า **18** ปี แม้จะบรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส
- รับรองสิทธิพื้นฐานของเด็กในการมีชีวิตรอด สิทธิในการศึกษา และสิทธิอื่นตามรัฐธรรมนูญ สิทธิได้รับการคุ้มครองจากความรุนแรง ฯลฯ
- ปรับปรุงองค์กรหรือกลไกในการคุ้มครองเด็ก อาทิ ผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก พนักงานคุ้มครองเด็ก ผู้ช่วยพนักงานคุ้มครองเด็ก และสมาชิกคุ้มครองเด็กในกรุงเทพมหานครและองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้น
- ปรับปรุงมาตรการและกระบวนการคุ้มครองเด็ก โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรและกลไกต่าง ๆ ในการคุ้มครองเด็กให้ชัดเจนและสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและมาตรฐานสากล และกำหนดให้มีฐานข้อมูลกลางด้านการคุ้มครองเด็กของประเทศ

ความคืบหน้า

- **10** มิถุนายน **2568** ครม. อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติฯ ตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอ
- **30** กรกฎาคม **2568** คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้ตรวจพิจารณาเสร็จและส่งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
- โดยที่มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล ขณะนี้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงอยู่ระหว่างการประสานหน่วยงานรับผิดชอบและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณายืนยันการเสนอร่างดังกล่าวเพื่อเข้าสู่การพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติต่อไป

SUMMARY AND PROGRESS OF DRAFT CHILD PROTECTION ACT, B.E. ....

CHILD PROTECTION ACT, B.E. 2546 (2003)

- Principal legislation on child protection in Thailand.
- Ensures proper care, education, and development for children.
- Prevents abuse, exploitation, and discrimination.
- Promotes cooperation among government and private agencies.
- Applies to children under 18 years, excluding those who have attained majority through marriage.

ISSUES OF ENFORCEMENT

- Act has been in force for over 20 years.
- Identified shortcomings:
  - Lack of clear, enforceable powers for officials.
  - Insufficient number of child protection officers.
  - Limited participation of families, schools, communities, and central and local authorities.
  - Outdated provisions that do not reflect current social realities.
  - Not fully aligned with the Convention on the Rights of the Child (CRC) and the Committee's General Comments.

DRAFT CHILD PROTECTION ACT, B.E. ....

- **Expanded Scope of Protection** to covers all children under 18, including those who attained majority through marriage.
- **Recognition of Fundamental Rights**, including rights to survival, education, and protection from all forms of violence, right to be informed and to express opinions freely,
- **Organizational Restructuring**, including designation of persons responsible for child welfare; more professional child protection officers; introduction of assistant child protection officers; establishment of Child Protection Assemblies; and strengthened role of local administrative organizations.
- **Enhanced Measures and Procedures**, including powers and duties aligned with the CRC and international standards; establishment of national child protection database; registration of substitute families; rehabilitation and reintegration.

PROGRESS

- 10 June 2025: Draft Child Protection Act approved in principle by the Cabinet.
- 30 July 2025: Reviewed and finalized by the Council of State (Committee No. 9)
- Now awaiting confirmation of submission to Parliament due to government change.

